

Schaan, 14. september 2010

Sporočilo CIPRE za medije o pretirani navdušenosti nad projekti izrabe vodne energije

Alpske reke v betonskem stezniku

Na reki Salzach v Avstriji bodo zgradili že osmo hidroelektrarno. Nenehno „betoniranje“ najdaljšega in najbolj vodnatega pritoka reke Inn pa je le eden od primerov: s pozivanjem k večji rabi obnovljivih virov energije v imenu varstva podnebja so vedno večjim pritiskom izpostavljeni tudi zadnji neregulirani vodotoki v Alpah. Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA) zato namesto gradnje novih zahteva posodobitev obstoječih hidroelektrarn, ki pa mora biti sprejemljiva za naravo.

Z vso silovitostjo se Salzach prebija skozi robate skalnate formacije. Na rečne bregove mejijo gosti logi, kjer so doma najrazličnejše živali in rastline, kakor jih sicer v Srednji Evropi le še poredko najdemo. Na tem odseku nad Salzburgom sicer najdaljšega in najbolj vodnatega pritoka reke Inn se prerivajo lipani, postrvi in jezerske zlatovčice. Zaenkrat še. A kmalu se bo razmere spremenile: tudi Salzach bo postal utesnjena reka, ki jo bodo izkoriščali za proizvodnjo energije. Načrtovana hidroelektrarna bo tako že osma po vrsti na tem 41 kilometrov dolgem odseku, ena največjih alpskih rek bo izgubila zadnji neokrnjeni del svoje narave, uničen bo zelo dragocen odsek sicer 225 kilometrov dolge reke Salzach, ki ga danes naseljujejo najrazličnejše vrste rib.

Zabetoniranje Salzacha s hidroelektrarnami pa ni edini primer. Ker so ogljično nevtralni, so obnovljivi viri energije v času spreminjanja podnebja zelo popularni. Povsod po Alpah se tako povečuje pritisk na zadnje, še neregulirane reke – razvoj, ki ga Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA) opazuje z veliko zaskrbljenostjo.

Bolj kot kdaj koli je nujno varčevanje z energijo

Kot pravi Andreas Götz, direktor CIPRE International, „se načela preudarne energetske politike s stalnim širjenjem novih in novih elektrarn postavljajo dobesedno na glavo.“ Namesto da bi v ospredje postavili varčevanje z energijo, se pozornost usmerja v proizvodnjo še večjih količin električne energije iz vodne energije. Dodatna proizvodnja porabo neizogibno še povečuje. Poleg tega je ravno pozimi, ko so potrebe po energiji največje, v alpskih rekah premalo vode, da bi bila oskrba z električno energijo povsem zagotovljena, zato potrebujemo dodatno energijo iz fosilnih virov – odvisno od teh pa se poraba ne zmanjšuje, temveč se spet – povečuje.

„Varstvo narave in varstvo podnebja si ne smeta konkurirati,“ opozarja Götz. Zadnjih nereguliranih vodotokov ne bi smeli zabetonirati, temveč bi morali poskrbeti za prenovo obstoječih hidroelektrarn, ki bo sprejemljiva za naravo. S posodobitvijo objektov bi bilo mogoče proizvodnjo električne energije celo potrojiti, izvedba spremljevalnih ukrepov pa bi lahko izboljšala ekološke razmere, povezane s hidroelektrarno. CIPRA je v okviru svojega projekta cc.alps in v sodelovanju z znanstvenimi raziskovalci analizirala, dokumentirala in ocenila soodvisnosti in povezave, ki obstajajo med varstvom narave in podnebnimi spremembami (gl. uokvirjeno besedilo). Navsezadnje večja učinkovitost ni dovolj. „Če želimo segrevanje zemlje zaježiti,“ poudarja Andreas Götz, „je večja energijska učinkovitost zagotovo pomembna, nikakor pa ne zadostuje: zmanjšati moramo predvsem lastno porabo energije.“

Za nadaljnje sporne primere gradnje hidroelektrarn gl. naslednjo stran.

Na vaša vprašanja vam bosta odgovorila:

Im Bretscha 22, Postfach 142, FL-9494 Schaan. Tel. +423 237 53 53
international@cipra.org, www.cipra.org

Andreas Götz, direktor, CIPRA International
+423 237 53 53, andreas.goetz@cipra.org

Barbara Wülser, predstavnica za odnose z javnostmi, CIPRA International
+423 237 53 53, international@cipra.org

Več informacij o projektu cc.alps:
www.cipra.org/cc.alps

Primeri dobre prakse v okviru projekta cc.alps:
<http://www.cipra.org/sl/cc.alps/rezultati/primeri-dobre-prakse/primeri-dobre-prakse>

Fotografije v kakovosti, primerni za tisk, si lahko presnamete z naslednjega naslova:
<http://www.cipra.org/sl/presse/sporocilo-za-medije>

CIPRA – raznolika in pestra

Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA) je nevladna krovna organizacija z nacionalnimi odbori v vseh alpskih državah, ki zastopa več kot sto društev in organizacij iz sedmih alpskih držav. Zavzema se za trajnostni razvoj na območju Alp, ohranjanje naravne in kulturne dediščine ter za regionalno raznovrstnosti in reševanje skupnih problemov v alpskem prostoru.

V okviru projekta cc.alps „Podnebne spremembe – mislimo korak naprej“ je CIPRA analizirala 300 ukrepov varstva podnebja v Alpah in pokazala, kateri ukrepi izpolnjujejo zahteve trajnostnega razvoja in kateri učinkovito prispevajo k zmanjšanju segrevanja zemlje ali k obvladovanju posledic. www.cipra.org

Sporni projekti gradnje hidroelektrarn na območju Alp – nekaj primerov:

Avstrija

- Salzach: gradnja že osme hidroelektrarne med Werfnom in Gollingom na skupno 41 km dolgem odseku reke. Pristojni svetnik deželne vlade za okolje in vodovarstveni organi so gradnjo HE Stegenwald že odobrili. Gradnja se bo začela predvidoma jeseni 2010.

Več informacij: CIPRA Avstrija, e-naslov: oesterreich@cipra.org, tel.: +43 1 401 13 36

Švica

Danes obstajajo v Švici številni projekti gradnje elektrarn, ki naj bi jih uresničili zaradi ustreznih nadomestil za pokritje stroškov pri oddajanju električne energije iz OVE v omrežje (KEV). V nadaljevanju so naštetih primeri projektov, ki imajo na naravno okolje negativne posledice (prizadeti neregulirani vodotoki, lokacija bodoče HE deloma znotraj zaščitenega območja, neupoštevanje preostalih količin vode):

- Gletsch-Oberwald/VS,
- Walibach/VS,
- elektrarna Berschnerbach/SG,
- elektrarna Fermelbach/BE,
- elektrarna Kummenbord/VS.

Več informacij: CIPRA Švica, e-naslov: schweiz@cipra.org, tel.: +41 33 822 55 82

Slovenija

- Učja: gradnja HE do leta 2015, zajezev bo visoka 85 metrov, za pregrado bo nastalo akumulacijsko jezero s celotnim volumnom skorajda 4 mio. m³, povprečna letna proizvodnja elektrarne: okoli 35 GWh.
- Idrija in Trebuša: do leta 2023 na obeh rekah gradnja več HE z letno proizvodnjo 200 GWh.
- Soča: do leta 2025 gradnja dveh HE (Kobarid, Kamno) z letno proizvodnjo 268 GWh.

Več informacij: CIPRA Slovenija, e-naslov: slovenija@cipra.org, tel.: +386 59 071 322

Nemčija

- Lech: na zadnjem odseku prosto tekočega Lecha južno od Augsburga je načrtovana vgradnja turbin na zapornicah znotraj območja naravnega rezervata in območja Natura 2000
- Ammer: med Oberammergauom in jezerom Ammersee. Ena zadnjih severnoalpski rek, ki brez ovir teče od izvira do izlova v predalpsko jezero. Obstaja več predlogov za hidroelektrarne. Poleg tega organizacija WWF pripravlja projekt renaturacije (www.wwf.de/ammer).

Več informacij: CIPRA Nemčija, e-naslov: deutschland@cipra.org, tel.: +49 831 52 09 501